

Digitale nieuwsbrief voor kunst, cultuur en onderwijs

CultuurCourant #2 is een feit! We starten met het nieuws dat de aanvraag 'Cultuureducatie met Kwaliteit' voor het primair onderwijs in Westland volledig is gehonoreerd. Van 2013 tot en met 2016 stelt het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie subsidie beschikbaar met matching door de gemeente Westland. De beschikbare middelen worden ingezet om: één loket cultuureducatie te ontwikkelen waar vraag en aanbod bij elkaar komen, netwerken op te zetten, kennisdeling te stimuleren, deskundigheidsbevordering in gang te zetten en -heel belangrijk- lange leerlijnen te ontwikkelen. Zo dat cultuureducatie goed en langdurig geborgd wordt in de lesprogramma's. Westland heeft in de aanvraag aangegeven ernaar te streven om over vier jaar 100% van de basisscholen te bereiken.

De aanvraag is, samen met scholen en culturele organisaties, in gang gezet door Muziekschool

Westland. Binnenkort wordt de coördinatie van de regeling overgeheveld aan Westland Cultuurweb. Deze organisatie heeft als hoofddoel het stimuleren van cultuureducatie en -participatie. Van twee kanten wordt nu een grote stimulans gegeven aan cultuureducatie in Westland.

'Cultuureducatie met Kwaliteit' gaat officieel van start in augustus 2013 maar scholen, culturele organisaties en het projectteam hebben in de afgelopen maanden niet stilgezeten! In deze CultuurCourant meer hierover.

Wilma Franchimon

Projectleider Cultuureducatie met Kwaliteit

'Cultuureducatie met Kwaliteit' in Westland stimuleert cultuureducatie in het primair onderwijs, de ontwikkeling van doorgaande leerlijnen en de relatie van scholen met hun sociaal-culturele omgeving.

ICC-cursus en Kick-off!

Een belangrijke activiteit binnen 'Cultuureducatie met Kwaliteit' is het aanbieden van ICC-cursussen (interne cultuurcoördinator) voor medewerkers in het basisonderwijs. De eerste cursus, verzorgd door Kunstgebouw, gaat vóór de zomer van start (zes bijeenkomsten op locaties in Westland; op 5 juni, 3 juli, 18 september, 9 & 30 oktober, en 13 november). De cursuskosten worden vergoed vanuit de regeling. U kunt zich

aanmelden via wfranchimon@westlandcultuurweb.nl.

In september vindt de kick-off van de regeling plaats: inspirerend startmoment met workshops, gastsprekers en mooie voorbeelden van kunst & cultuur. In de CultuurCourant van juni volgen datum, locatie en programma. En natuurlijk ontvangen de scholen, culturele organisaties en andere belanghebbenden een uitnodiging!

Bijeenkomsten

Netwerkbijeenkomst Kunstgebouw

Op 21 maart organiseerde Kunstgebouw de eerste netwerkbijeenkomst 'Cultuureducatie met Kwaliteit' voor Zuid-Holland. Centraal stond 'Cultuur in de Spiegel; naar een doorlopende leerlijn in cultuuronderwijs', toegelicht door Astrid Rass. Zij ging in op de vraag hoe cultuur het cultureel bewustzijn bevordert en op de rol van cultuureducatie als middel. Van de handvatten in 'Cultuur in de Spiegel' zullen we ook in Westland gebruik maken. Op uitnodiging van Kunstgebouw vertelde Wilma Franchimon hoe de Westlandse aanvraag tot stand is gekomen.

Foto: Op het honoreren van de aanvraag 'Cultuureducatie met Kwaliteit' werd op 26 maart in

Kunsthuis18 het glas geheven met de scholen en organisaties die zich hiervoor hebben ingezet

Geslaagde Westlandse netwerkbijeenkomst

Op de uitnodiging van leerkracht Debby Haring van de Andreashof in Kwintsheul om op 21 maart te praten over de waarde van cultuureducatie in het onderwijs kwam een gemêleerd gezelschap af. Zo'n 20 leerkrachten en directeuren vanuit de Westlandse stichtingen van basisonderwijs, kunstenaars en medewerkers van culturele instellingen gingen aan de slag met stellingen. Daaruit kwamen verrassende invalshoeken naar voren over wat cultuureducatie is en hoe je het vorm kunt geven. Eindconclusie: door samenwerking maken we nog meer mogelijk voor de kinderen in het Westland. Zo werken we aan cultuureducatie met kwaliteit!

Nulmeting basisscholen

In maart en april is door het projectteam een nulmeting uitgevoerd onder de basisscholen in Westland, van belang voor de uitvoering van de activiteiten van 'Cultuureducatie met Kwaliteit' en de basis om jaarlijks de resultaten tegen af te zetten. Er is nu onder meer inzicht in het aantal interne cultuurcoördinatoren, de manier waarop scholen invulling geven aan cultuureducatie en wensen en behoeften hierin. Eveneens weten we nu welke scholen eventueel nog te verhuren ruimte hebben voor een vereniging of culturele organisatie. Vanuit de nulmeting wordt praktische informatie verwerkt in een gebruikersvriendelijke applicatie die aan de toekomstige website wordt gekoppeld. Eveneens is een nulmeting in gang gezet onder de culturele organisaties in Westland. Hierover meer in de volgende CultuurCourant.

Voorhoede basisscholen

'Cultuureducatie met Kwaliteit' voor Westland is vormgegeven als groeimodel: met elk jaar neemt het aantal te bereiken scholen toe. Met een belangrijke rol voor een 'voorhoede' van scholendie in werkgroepen op specifieke onderwerpen gaan meedenken en mee ontwikkelen. Op dit moment zijn dat:

- Basisschool Koningin Juliana, De Lier
- Basisschool Andreashof, Kwintsheul
- Eerste Westlandse Montessorischool, Monster
- Herman Broerenschool (speciaal onderwijs), Naaldwijk
- Basisschool Godfried Bomans, Naaldwijk
- Basisschool Pieter van der Plas, Wateringen
- De Willemsschool, Monster
- Basisschool Pius X, Wateringen
- Basisschool De Regenboog, Naaldwijk
- Joannesschool, Naaldwijk

De 'voorhoede' zal door de regeling heen steeds in beweging zijn. Heeft uw school interesse? Laat het weten aan Wilma Franchimon:
wfranchimon@westlandcultuurweb.nl.

Planken en Paperclips

Het belang van divergent denken

'Een collega voerde onlangs de volgende kring-activiteit uit in haar kleutergroep:

in de kring lag een plank van kunststof en zij vroeg aan de kinderen wat je allemaal met die plank zou kunnen doen. Vlot noemden zij een hele waslijst op: er een wiplank, stuntplank of verzamelplank voor kriebelbeestjes van maken, er zandtaarten op bakken, op trommelen, mee snowboarden, piano of gitaar spelen of als muiszenhok gebruiken (er was die dag een muis in de klas gesignaleerd). Én: met een hele berg planken, kon je er een stalletje, paardenkoets of hutje van bouwen. Met een dak van dekens want anders konden die planken weleens op je hoofd vallen. Toen de kinderen buiten gingen spelen en er echt een berg planken lag, ging het experiment spontaan door. Alle mogelijkheden werden uitgetoetst, aangepast of uitgebreid. Zo'n gewone plank maakte een hoop los!

De term hiervoor is 'divergent denken': de capaciteit om zo veel mogelijk antwoorden op een vraag te zien. Het belang van deze creativiteit wordt in het onderwijs nog vaak onderschat, terwijl het leidt tot nieuwe ideeën, nieuwe kennis en het geven van nieuwe functies aan bestaande voorwerpen. Een test die divergent denken meet, is de Guilford's Alternative Uses Task: bedenk in twee minuten zoveel mogelijk alternatieve functies voor een gebruiksvoorwerp als een baksteen of een paperclip. Hoe meer je er bedenkt, hoe creatiever je volgens de test bent.

Je zou kunnen zeggen dat mijn collega een aangepaste versie van deze test heeft toegepast. **Jonge kinderen zijn kampioenen op het gebied van divergent denken! Precies de reden waarom er in het onderwijs altijd ruimte voor moet zijn.** Anders smelten die aangeboren competenties weg als sneeuw voor de zon.

Veiligheid en het aanleren van vaardigheden zijn belangrijke kaders, maar daarbinnen moeten kinderen kunnen experimenteren. Houd dat in gedachten als je een knutselopdracht voorbereidt of de kinderen vertelt wat wel en niet mag met het buitenspel materiaal. Met planken kun je namelijk veel meer doen dan wij volwassenen kunnen verzinnen!

Debby Haring,
leerkracht WSKO Andreashof in Kwintshuil.

Geïnspireerd door het beroemde animatiefilmje waarin Sir Ken Robinson vertelt over divergent thinking: <http://www.youtube.com/watch?v=zDZFcDGpL4U>

Verleden en heden in het Westlands Museum

Het Westlands Museum bevindt zich in Honselersdijk. Ondergetekende is conservator van het museum en verzorgt de dagelijkse leiding. Een conservator heeft de verantwoordelijkheid een museumcollectie zo goed mogelijk te bewaren voor de toekomst. In ons museum bewaren we allerlei spullen die iets met de Westlandse geschiedenis te maken hebben.

De meeste objecten hebben we teruggevonden in de grond. Veelal zijn het kookpotten en servies, kleding, schoenen en gereedschappen, die nadat ze versleten of gebroken waren werden weggegooid in een afvalput. Jaren later, bijvoorbeeld bij de bouw van een nieuw huis en het graven van een bouwput, kwam alles weer tevoorschijn. Door scherven zorgvuldig aan elkaar te plakken kunnen de voorwerpen in het museum tentoongesteld worden. Zo hebben we in de collectie kookpotten en kruiken van meer dan tweeduizend jaar oud. **Met al deze voorwerpen kunnen we een verhaal vertellen over het Westland van vroeger en hoe het is gegroeid tot wat het nu is.**

Uiteraard belicht het museum de geschiedenis van onze tuinbouw en kassen. We laten zien hoe de tuinders vroeger werkten, hoe zij leefden, wat voor gereedschappen zij gebruikten en wat zij teelden. In de historische tuin telen wij 'vergeten groenten' als schorseneren, rammenas, postelein en warmoes. Door de jaren heen is er in de tuinbouw veel veranderd en verbeterd. Zien hoe moeilijk het vroeger ging en hoeveel moeite mensen moesten doen om hun dagelijks brood te verdienen, doet je je huidige

leven meer waarderen.

Het museum heeft vorig jaar 30 schoolklassen ontvangen, maar dat mogen er natuurlijk altijd meer zijn. Ontdekken en leren hoe het was en nu is, gaat spelenderwijs. Een voorbeeld is het pottenpersen waarbij een klein plantje wordt gemaakt dat in de tuin geplant kan worden. Of door in de veilingzaal een wedstrijd te houden wie de beste inkoper is van groenten en fruit.

Weten waar je vandaan komt en hoe het in het verleden ging, maakt duidelijk wat je ervoor moet doen om dat ook in de toekomst te kunnen behouden. Een boodschap die wij heel belangrijk vinden om aan kinderen uit te dragen.

Ton Immerzeel,
conservator Westlands Museum

Westlands Museum
Middel Broekweg 154
2675 KL Honselersdijk
T: 0174-621 084
E: info@westlandsmuseum.nl
I: www.westlandsmuseum.nl

Inspiratie

Klik op onderstaande icoontjes voor inspirerende filmpjes & interessante websites

www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1335130

www.cultuurcoordinator.nl

www.cultuurindespiegel.nl

www.youtube.com/watch?v=zDZFcDGpL4U

[http://zembla.vara.nl/Afleveringen.1973.0.html?&tx_ttnews\[tt_news\]=88524&tx_ttnews\[backPid\]=1974&cHash=4ed8273e0c5327857eae0ad537f6e7fc](http://zembla.vara.nl/Afleveringen.1973.0.html?&tx_ttnews[tt_news]=88524&tx_ttnews[backPid]=1974&cHash=4ed8273e0c5327857eae0ad537f6e7fc)

De verfpotten

Herbronnen voor cultuureducatie op school

'Het idee dat cultuureducatie bovenop alles komt wat al in het onderwijs gedaan wordt, kan ervoor zorgen dat een leerkracht zich overvraagd voelt of een gevoel van tekortschieten teweeg brengen. Leerkrachten weten immers hoe belangrijk cultuuroverdracht voor kinderen is. Het is dan ook geen kwestie van niet willen maar het niet kunnen door een tekort aan onderwijstijd.

Om uit die spagaat te komen is het belangrijk na te denken over de visie op cultuureducatie. Een van mijn inspiratiebronnen is het boek 'Goed onderwijs en de cultuur van het meten' van Gert Biesta, waarin hij zich de vraag stelt: Waarderen wij wat we meten of meten wij wat we waarderen? Met het uitgangspunt dat je wat je waardeert een plaats geeft in het onderwijs.

Het hebben van een goed reken-en taalniveau is voor kinderen zeer waardevol. Maar ik zie óók het belang in van de stelling dat een kind de volwassene kan worden die in hem of haar zit, met kwaliteiten naar zichzelf en de omringende wereld. Als dat belangrijk is, kom je tot de conclusie dat je anders wilt handelen in het onderwijs. Je wilt je uitgangspunten opnieuw bekijken en overdenken. Je gaat je herbronnen.

Onderwijstijd kan maar één keer gebruikt worden, en dus zul je die tijd op een andere manier moeten inzetten. **Als vakken niet apart kunnen worden gegeven, dan moeten ze samengaan door ze te verweven.** Een voorbeeld: als de les gaat over droogmakerijen, dan kunnen de kinderen er een pomp bij maken, een molen of een molengang tekenen. Je toont een filmpje van een mooi gemaal of laat een historisch figuur als Leeghwater optreden. Vervolgens kan je de kinderen een verslag over het onderwerp laten maken, enzovoorts.

Deze manier van werken vraagt aanvankelijk een langere voorbereidingstijd, maar bespaart tijd in de groep en geeft direct een breder inzicht bij de kinderen. **Het maakt het geheel van de opbrengsten meer dan de som van alle opbrengsten.** Om met de metafoor van de verfpotten te spreken: blauw en rood maken samen paars. We kunnen ons met de kinderen verbazen over de ontstane kleurnuances. Deze werkwijze past bij de huidige kennis over de neuropsychologie. Hierbij komt naar voren dat het belangrijk is om zoveel mogelijk verbindingen in onze hersenen aan te leggen, opdat optimaal van de opgedane kennis gebruik wordt gemaakt.'

Veel plezier met het weven en mengen in het onderwijs!

Janneke Geluk,
directeur van de Godfried Bomansschool in 's-Gravenzande

Colofon

CultuurCourant Westland is een uitgave van Cultuurweb (i.o.). Deze digitale nieuwsbrief bericht over kunst, cultuur en onderwijs in Westland.

Redactie:
Wilma Franchimon
Wendy van Es
Debby Haring

Vormgeving:
Mangoa Ontwerp

Nieuwsbrief

Heeft u deze CultuurCourant doorgestuurd gekregen via een bekende en wilt u de nieuwsbrief standaard ontvangen?

Stuur een berichtje o.v.v. 'neem mij op in de verzendlijst CultuurCourant' naar redactie@westland-cultuurweb.nl

Streven naar een z.e.s!

Nog niet zo lang geleden was een druk kind 'gewoon' een druk kind en die deed je op voetbal of drumles, gymnastiek of dans. En een dromer liet je tekenen of schrijven. Nu vliegen etiketten als ADHD, ADD, DCD je om de oren.

Er is in Nederland bijna geen schoolklas meer te vinden zonder een kind met een etiket. Ik was laatst op een avond aanwezig met een kort pleidooi voor de nieuwe stijl combinatiefunctionaris, specifiek voor jongeren. Geweldige avond, bevlogen en betrokken mensen, de termen vlogen door de zaal, maar het onderwerp van alle zorg zat met een ritalinnetje onder de tafel!

Weet u dit: Einstein ging pas praten met vier jaar en lezen met negen jaar? Mozart bleek dyslexie te hebben, ADD, autisme en epilepsie. Wat zou er nu met ze gebeurd zijn?

Wat heeft dit nu te maken met Cultuurweb of Educatie met Kwaliteit? Alles!

Laten we het kind, de jongere weer echt centraal stellen. Een zo inspirerend mogelijke omgeving creëren, waar creatief lerend vermogen wordt gestimuleerd en veilig binnen de eigen leefomgeving kan plaatsvinden. Ons brein is creatief, wil uitgedaagd worden en kinderen en jongeren kunnen dat nog ongelooflijk inventief en grenzeloos doen.

Cultuurweb zorgt voor het netwerk, de innovatie, 'Cultuureducatie met Kwaliteit' zorgt voor de nieuwe producten, mede vanuit de kennis die we nu hebben, niet alleen vanuit de landelijke onderzoeken, maar ook dichtbij, van de cultuurorganisaties en scholen in Westland. We weten meer dan we denken en we hebben in Westland de mogelijkheid gekregen dit in gang te zetten. Laten we streven naar zelfbewuste kinderen en jongeren die hun eigen talloze kwaliteiten mogen uitvinden en inzetten. Streven naar een z.e.s.: zonder etiket syndroom!

Wilma Franchimon

